

vil blive fornægtet fra Statsanstaltens Side, og i det af Finansministeriet for Rigsdagen forelagte Lovforslag er den til Stede. Kun udtales den ikke som Princip, den synes meget mere at have sat sig saa fast i Forfatterens Tankegang, at den og dens Konsekvenser behandles som noget ganske selvfølgeligt: Statsanstalten begærer sig blot en Reservefond paa en Bagatel af 12,886,788 Kr. foræret af Staten, for af denne Fonds Renter at kunne give dem, der tegne Forsikringer hos den, Penge til for deres gode Valg af Forsikrer.

Det er paa dette Punkt, at Lovforslaget formentlig bør ændres, saaledes at Statens Ejendomsret bevares paa en saadan Maade, at den store Kapital kan gøre anden Nytte i Statens Husholdning samtidig med, at den tjener til at dække Statens Risiko ved Garantien for Statsanstalten, fremdeles saaledes, at Statsanstalten ikke bræber al sund Konkurrence ved at overbælde sine forsikrede med en urimelig Fylde af Begunstigelser—Pengegaver til foruden Statens Garanti, og endelig saaledes, at man ikke nu uigenkaldelig slaar Statsanstaltens Forhold i disse Henseender fast, men forbeholder sig sin fremtidige Ret til ikke blot at fremsthynde det Tidspunkt, paa hvilket den ved Statens Midler forøgede Bonusnydelse efter Forslaget skulde indtræde, men ogsaa til at udsætte det eller tilbagefalde Foranstaltningen, naar saadant i Tidens Løb maatte vise sig at være ønskeligt.

Som Motivering heraf tilføjer jeg følgende:

Reservefondens Uundværlighed ved alle sædvanlige Foretagender har ført til den almindelige Opfattelse af dem som noget, der er godt i og for sig. At det ved en nærmere teoretisk Prøvelse maa erkendes, at ethvert Reservefond snarere er et Onde, men rigtignok et i Almindelighed yderst nødvendigt Onde, ligger saa fjernt, at kun saa Menneker ville spørge om Berettigelsen af et Reservefond, naar det yderst sjældne Tilfælde en Gang foreligger, som gør Undtagelse, nemlig hvor der opereres under fuldstændig Tryghed.

Men Statsanstalten arbejder jo netop saaledes under Statens ubetingede Garanti.

Det kan let nok forstaaes, at Staten behøver et Fond som Stødpude mod Udslagene af denne Garanti, om end 13 Millioner Kroner synes at være saa uforholdsmæssig meget, at et Fond paa denne Størrelse, og som stadigt forøges med sine Renter, med en Særstilling i Statens Husholdning, men udstilt fra Statsanstalten, maa kunne løse mange andre store og vigtige Opgaver, særligt vel saadanne, som rejse sig fra Statens Forhold til Forsikringer og Forsørgelser, Skolefondene f. Eks., samtidig med, at det dækker Statens Risiko ved Garantien for Statsanstalten. Men det vil ikke være muligt at angive noget Tilfælde, som kunde gøre et egentligt Reservefond ønskeligt for den af Staten garanterede Livsforsikringsanstalt. Det kan, saa længe det ikke avendes som andet end Reserve, ikke i Statsanstaltens Haand gøre nogen som helst Nytte, og det kan kun undgaa at gøre Skade paa den Betingelse, at baade dets Kapital og Renterne for al Tid blive staaende urørte deri. Thi finde de Vej til Statsanstaltens øvrige Formue, ville de lade de enkelte Perioders Overflud se større ud end de ere, opfordre til uforsigtig Drift og skjule mulige Tab saa længe, at de kunne faa Tid til at volde Ulykker. Fem Aars Renter af 13 Millioner ere f. Eks. meget nær Halvdelen af Statsanstaltens i Motiverne til Forslagets § 3 anviste Overflud paa 5 Millioner for Jemaaret 1891—95. Anstaltens virkelige Overflud har altsaa kun været halvt saa stort, som det her synes.

Men en Bestyrelse, som arbejder under saa fuldstændig Tryghed som Statsanstaltens, savner af Naturen den gavnlige moralske Spænding, som det virkelig truende Ansvar giver Lederne af de mindre begunstigede Institutioner, og som maa holdes i stadig Virksomhed under de dagligdags Afgørelser, under Frijernes Fastsættelse, Helbreds-Burderinger o. s. v., for at Driftens Grundlag ikke skal rokkes. Denne naturlige Spænding kan kun daarlig erstattes af en sygelig eller kunstig fremelstet Spøgesfrygt. Derfor maa det anses for uundværligt, at hver enkelt af Statsanstaltens 5-aarige Opgørelser kommer til at foreligge i sin usminkede sande Skikkelse for Regeringens, Rigsdagens og Publikums Kritik. Medens eventuelle Underflud paa enkelte Perioders Opgørelser i Kraft af Statens Garanti ville være at dække ved Tilflud fra Statens omtalte Forsikringsfond, ville omvendt Overfluddene altid være at afgive fra Statsanstalten enten som Bonus til de forsikrede eller delvis eller helt til Statens Forsikringsfond. Af disse Alternativer tør jeg maasse anbefale det at uddele hele Overfluddet som Bonus til de forsikrede, ikke blot fordi saadan Bestemmelse for Opgørelsesperioden 1891—95 vil have meget nær samme Virkning om Fordelingsmaaden i Lovforslagets § 3, men tillige, fordi denne Regel vel er noget